

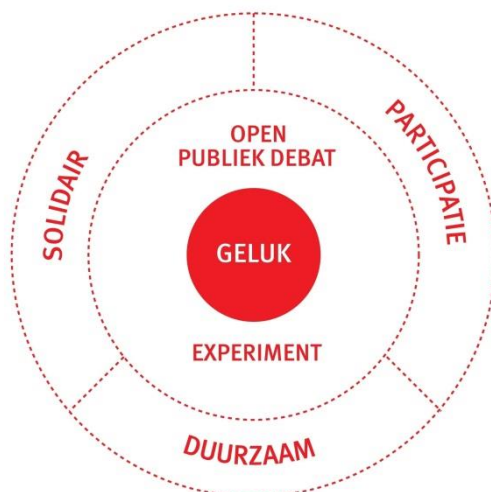
NOTA

Visietekst inhoudelijk kompas

Datum: 25 september 2013

Het inhoudelijk kompas wijst de richting van De Ambrassade aan. Het kompas bestaat enerzijds uit de langetermijnvisie op de samenleving (2050) en anderzijds op duidelijke kerndoelen waar we minimaal de komende 8 jaren op inzetten.

De Ambrassade gaat voluit voor een samenleving waarin kinderen en jongeren gelukkig zijn, nu en in de toekomst. Een duurzame, solidaire en participatieve samenleving met ruimte voor experiment en open publiek debat.

De Ambrassade realiseert haar opdrachten vanuit deze visie op de samenleving. Het bepaalt de manier waarop we kwaliteitsvolle jeugd informatie verspreiden, hoe we de jeugd(informatie)sector versterken en hoe we, samen met de Vlaamse Jeugdraad en diverse partners, het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid realiseren.

Een samenleving waarin kinderen en jongeren zichzelf zijn en gelukkig zijn

België scoort goed in The World Happiness Report¹ waarin gepeild wordt naar het geluksgevoel van inwoners van 156 landen. “De basisvoorwaarden zijn ruimschoots aanwezig: goed en toegankelijk onderwijs en gezondheidszorg, relatief hoog inkomen, lange levensduur, geen oorlog, laag gevoel van corruptie, voldoende voedsel, ... Waar wringt dan het schoentje? Ons sociaal gedrag. We vertrouwen elkaar en de instellingen veel minder Hulpvaardigheid, vrijgevigheid, sociale contacten, sociale steun. Het centrale probleem in onze samenleving is niet ‘onveiligheid’ maar ‘eenzaamheid’. ... Het rapport haalt competitie aan (mislukken op school, stress op het werk, consumentisme), familiale conflicten, gebrek aan eigenwaarde, gemis aan vertrouwen... Vele jongeren voelen zich al niet goed in hun vel.”²

¹ http://unsdsn.org/files/2013/09/WorldHappinessReport2013_online.pdf

² Bormans, L., Geluk valt niet uit de lucht., De Morgen, 11 september 2013, p.7.

De Ambrassade droomt van een samenleving waar kinderen en jongeren zelf mogen en kunnen aangeven wat geluk voor hen is. De samenleving neemt die signalen serieus en creëert maximaal de ruimte zodat iedereen zijn optimaal geluk kan realiseren. Gelukkige kinderen en jongeren zullen er maar zijn dankzij gelukkige volwassenen die zelf in een gelukkige samenleving functioneren. Die gelukkige samenleving wordt gekenmerkt door een positief antwoord op 4 vragen: mag en kan ik zijn wie ik ben? (respect, diversiteit); mag en kan ik worden wie ik wil? (groei, ontwikkeling); mag en kan ik samenwerken met anderen (relationeel, als tegenstroom t.o.v. competitiedenken) en draagt mijn werk bij tot een groter, zinvol geheel? (betekenis in het leven). Als antwoord op die vier vragen zet de samenleving bijvoorbeeld best in op: kwalitatief onderwijs, goede gezondheidszorg, betekenisvol werk, voldoende gezond voedsel, stevige familiale en vriendschappelijke contacten, de tijd om tot rust te komen, erkenning en waardering, enz.

Wil dit dan zeggen dat kinderen en jongeren niet meer ongelukkig mogen zijn? Neen. Momenten van tegenslag horen bij het leven, bij iedereen. Soms zijn die momenten van lange duur. De samenleving dient niet enkel aandacht te hebben voor kinderen en jongeren die dit ervaren, maar moet ook de maatschappelijke oorzaken aanpakken die kinderen en jongeren ongelukkig maken.

De Ambrassade strijdt voor een duurzame samenleving

De Ambrassade wil een samenleving die voorziet in de noden en behoeften van de huidige, maar ook die van de toekomstige generaties (de tijdsdimensie); hier en elders (de ruimtedimensie). De samenleving wordt gevormd door een complex samengaan van allerhande processen die op elkaar inspelen (economie, politiek, demografie, ecologie, enz). “Iedere stap of keuze houdt een maatschappelijke verandering in op verschillende vlakken: economisch, cultureel, ethisch, technologisch, ecologisch, sociaal en institutioneel.” Streven naar een duurzame samenleving is een evenwicht vinden tussen ecologische, economische en sociale belangen. Volgende vragen helpen dit te vatten: “Is iets ecologisch verantwoord, is het sociaal rechtvaardig en is het economisch haalbaar?” Dit toont de complexiteit van deze uitdaging. Dit maakt het streven naar een duurzame samenleving of duurzame keuzes maken geen eenvoudige opdracht. Er bestaat geen eenduidig antwoord op de complexe vragen die zich stellen. Deze complexe uitdaging vraagt geïntegreerde, creatieve oplossingen. Dit vereist een permanent leerproces.

Als input voor het publieke debat naar aanloop van de VN conferentie over duurzame ontwikkeling poneert Oxfam³ dat een veilige ruimte voor de mensheid pas mogelijk is als ecologische grenzen niet worden overschreden (bijv. het gebruik van drinkbaar water, biodiversiteit, klimaatverandering, chemische vervuiling, enz.) en sociale rechtvaardigheid (bijv. recht op water, voedsel, gezondheid, opvoeding, sociale gelijkheid, enz.) wordt verzekerd. Dit creëert ruimte voor inclusieve en duurzame en economische ontwikkeling.

Gelukkig groeit het ecologisch bewustzijn en wint duurzaamheid aan bekendheid, niet in het minst bij jongeren. De Ambrassade streeft ernaar dat kinderen, jongeren en de samenleving duurzaam denken en duurzame keuzes maken. Dit is een verantwoordelijkheid die niet zomaar in de schoot van individuele kinderen en jongeren kan gegooid worden. De samenleving draagt de verantwoordelijkheid om kinderen en jongeren hierin te ondersteunen.

Kinderen en jongeren zijn de bestaansredenen van De Ambrassade. Hun toekomst ligt De Ambrassade nauw aan het hart. Als we willen dat kinderen en jongeren in de toekomst gelukkig zijn en zich ten volle kunnen ontplooiën, dan zal de huidige generatie moeten inzetten op duurzaamheid. Deze en de volgende generaties kinderen en jongeren verdienen evengoed op te groeien in een gezonde, veilige en kansrijke omgeving.

De taskforce duurzame ontwikkeling van het Federaal Planbureau maakte een balans op voor 2013. 25 Sleutelindicatoren sommen op in hoeverre tussen de conferentie van de Verenigde Naties over milieu en ontwikkeling in 1992 en 2013 een positieve evolutie is richting de strategische doelstelling of het cijferdoel.⁴ Daaruit blijkt dat België de luchtvervuiling, watervervuiling, overheidsschuld, enz. verder moet verminderen en er nog heel wat werk is op vlak van vorming voor jongeren, onderzoek en ontwikkeling, werkgelegenheid, enz. Gezien

³ Vrij naar: <http://blogs.oxfam.org/en/blog/12-02-13-can-we-live-inside-doughnut-why-world-needs-planetary-and-social-boundaries>

⁴ Vrij naar: <http://www.indicators.be/nl/sdt/op-weg-naar-duurzame-ontwikkeling-balans-2013>

er nog heel wat uitdagingen liggen op vlak van duurzame ontwikkeling wil De Ambrassade voorvechter zijn van een duurzamer samenleving.

De Ambrassade strijdt voor een solidaire samenleving

Een samenleving draait niet enkel om individueel geluk en zelfrealisatie. Je staat altijd in relatie tot anderen en geluk krijgt vorm door je in te zetten voor anderen.

De Ambrassade gelooft in een solidaire samenleving waarin iedereen zich ervan bewust is dat we over gemeenschappelijke goederen beschikken waar iedereen mee verantwoordelijk voor is. De basis van solidariteit is dat ieder elkaar erkent als gelijke en respect heeft voor de eigenheid van de ander. Tolerantie is een belangrijke, maar onvoldoende bouwsteen van een solidaire samenleving. De weg naar een solidaire samenleving leidt langs het erkennen van verschil en het zoeken naar interculturele samenwerking en samenhang.

In een solidaire samenleving wordt individueel geluk waargemaakt binnen een kader dat voorziet in goede levensomstandigheden voor iedereen. Dit houdt in dat gezocht wordt naar een evenwicht tussen individuele en gemeenschappelijke belangen en tussen belangen van minderheids- en meerderheidsgroepen. Om solidariteit te realiseren is het belangrijk dat iedereen, binnen zijn mogelijkheden, verantwoordelijkheid opneemt om bij te dragen aan het behoud, herverdelen en versterken van onze gemeenschappelijke goederen. Bovendien is het belangrijk dat extra inspanningen worden gedaan om ervoor te zorgen dat kwetsbare groepen toegang hebben tot gemeenschappelijke goederen om een kwaliteitsvolle levensstandaard voor iedereen waar te maken.

De samenleving moet doordrongen zijn van de noodzaak om extra en andere inspanningen te leveren om de zwaksten in de samenleving mee aan boord te houden en te krijgen. Door te streven naar een solidaire samenleving wil De Ambrassade sociale ongelijkheid wegwerken.

In een solidaire samenleving zit wederkerigheid ingebakken zodat iedereen de vruchten kan plukken van de gemeenschappelijke goederen. Op korte termijn kan solidariteit inhouden dat iemand zich inzet voor het geluk van een ander, zonder hiervoor onmiddellijk iets terug te krijgen behalve het geluk en voldoening dat voortvloeit uit een ander helpen. Op lange termijn plukt iedereen de vruchten van de toegang tot en het versterken van gemeenschappelijke goederen.

Een solidaire samenleving situeert zich op verschillende niveaus. Dit gaat van een relatie tussen twee mensen tot groepen, gemeenschappen en samenlevingen. Solidariteit is multidimensionaal, want gemeenschappelijke goederen worden niet gedeeld door één groep op één bepaalde plaats. Het klimaat is bijvoorbeeld een gemeenschappelijk goed dat we met de hele planeet delen net als het recht op onderwijs en ontwikkelingsdoelen, zoals een voldoende hoge levensstandaard voor iedereen. Solidariteit om deze goederen te realiseren, situeert zich dus tussen het interpersoonlijke en het globale niveau. Zo zijn ook het voorzien van voldoende fysieke ruimte, een uitgebouwde sociale zekerheid, een kwalitatief onderwijssysteem, een degelijk pensioensysteem, enz. gemeenschappelijke goederen. Dit waarborgen betekent meer dan de optelsom van individuele belangen.

De Ambrassade is ervan overtuigd dat de samenleving klaar is om, onder impuls van jongeren, vorm te geven aan een solidariteit van de 21ste eeuw. De laatste jaren zijn nieuwe wegen verkend: de occupy beweging, coöperatieve systemen, nieuwe manieren van samenwonen, enz. Een mentaliteitswijziging lijkt in gang gezet. Van de jonge generatie gaat immers een enorme innovatieve kracht uit. Het is de jonge generatie die omwille van de verhoogde druk op verschillende maatschappelijke domeinen ruimte en openheid creëert voor nieuwe samenlevingsvormen, denkplaatjes en perspectieven. Deze nieuwe denkwijzen wil De Ambrassade alle kansen geven om nieuwe invalshoeken te verkennen.

De Ambrassade strijdt voor een participatieve samenleving

Kinderen en jongeren maken mee de samenleving! Ze groeien er in op, hangen er in rond, nemen initiatief en engagement op. Ze zijn een grote, diverse groep met verschillende achtergronden, ideeën, noden en wensen. Kinderen en jongeren hebben een andere kijk op de wereld dan volwassenen. Ze zijn elk ervaringsdeskundige in het jong zijn. Hun meningen en ideeën over zaken in hun directe omgeving (school, thuis, gemeente, enz.), maar ook bredere thema's (politiek, globalisering, onderwijs, arbeid, enz.) kunnen heel wat in beweging zetten.

Beleidsmakers nemen beslissingen over en voor kinderen en jongeren. Beslissingen die vaak een grote impact hebben op het leven en het geluk van kinderen en jongeren. Het is niet meer dan vanzelfsprekend dat beleidsmakers rekening houden met, liefst vertrekken vanuit, de leefwerelden van kinderen en jongeren en dat kinderen en jongeren betrokken zijn in de zaken die hen aanbelangen. Vaak brengt inspraak van kinderen en jongeren nieuwe, creatieve visies of initiatieven te weeg.

Een participatieve samenleving voor kinderen en jongeren gaat verder dan ruimte geven om gehoord te worden. Een participatieve samenleving is een samenleving die ze als van zichzelf beschouwen; een samenleving waar ze willen voor opkomen; een samenleving waar ze hun mening over kwijt willen en hun plek opeisen. We willen onze partners, kinderen en jongeren, overtuigen dat ze zelf impact kunnen hebben op hoe de samenleving vorm krijgt en hen aanzetten om zelf ook iets te doen, hun (soms rebelse) stem te laten horen. We willen kinderen en jongeren zelf aan het woord en in actie, in plaats van anderen die over hen spreken en voor hen doen.

De Ambrassade streeft naar het willen, kunnen en mogen participeren van kinderen en jongeren aan de samenleving. Participatie is een gelaagd begrip. Kinderen en jongeren nemen bijvoorbeeld deel aan cultuur, onderwijs, politiek, arbeid, publieke ruimte, enz.; kortom alle domeinen van de samenleving. Maar ze willen ook actief betrokken worden bij de vormgeving en beslissingen van de samenleving.

De participatieve samenleving creëert voor kinderen en jongeren alle kansen om te participeren. Ze krijgen de ruimte tot inspraak, worden serieus genomen en verwerven de competenties om hun leven zelf in handen te nemen en zich te ontplooien. Kinderen en jongeren zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid en de invloed die ze hebben op hun eigen leefomgeving. Ze zijn gemotiveerd om hun plaats in het debat op te eisen. Zowel de samenleving als kinderen en jongeren dragen een verantwoordelijkheid voor de samenleving van de toekomst. Het is met andere woorden een wederzijds verhaal.

Het niet-participeren van kinderen en jongeren is niet persé een probleem. Iedereen heeft ook het recht om niet te participeren. Toch vindt De Ambrassade het belangrijk om op zoek te gaan naar de reden waarom kinderen en jongeren soms niet participeren. Zo kan bijvoorbeeld de vaststelling dat stemgerechtigde jongeren zich niet geroepen voelen om te gaan stemmen een indicatie zijn dat politiek niet voldoende toegankelijk is voor hen? Misschien is het niet duidelijk welke impact stemmen heeft, geloven ze niet in het huidige politieke systeem of is er onvoldoende informatie op maat van jongeren voorhanden, enz.? De Ambrassade pikt deze signalen op en wil dat de samenleving beter afgestemd wordt op de leefwerelden van (al dan niet specifieke groepen) kinderen en jongeren.

Om actief deel te nemen aan de samenleving is het noodzakelijk voldoende geïnformeerd te zijn. Te veel of te moeilijke informatie staat het maken van een keuze of het vormen van een goed onderbouwde mening in de weg. Kinderen en jongeren moeten weten waar ze hun mening kwijt kunnen. De Ambrassade wil dat alle kinderen en jongeren toegang hebben tot informatie die hen aanbelangt. Die informatie moet aangepast zijn aan de leeftijd en leefwerelden zodat kinderen en jongeren er volwaardig gebruik van kunnen maken. De Ambrassade ziet informatie hierbij niet enkel als een vertrekpunt bij participatie, maar als een constante zorg.

Open publiek debat

De Ambrassade gelooft in de kracht van het verschil of het conflict. Door het debat met gelijkgezinden én tegenpolen aan te gaan, biedt dit kansen om nieuwe horizonten te verkennen. In een steeds meer diverse samenleving kan dit het debat enkel verrijken en de mogelijke oplossingen verbreden.

In dialoog gaan met elkaar is een manier om begrip te creëren voor elkaar en vooroordelen weg te werken. In zijn pamflet 'talk us into it'⁵ doet Samuel Jones hiervoor enkele aanbevelingen: vergroot de gesprekscompetenties van deelnemers door ze dit te laten oefenen, voorzie plaatsen voor diep publiek debat en verfris de structuren van de publieke ruimte.

Niet alle discussies met een impact op de leefwerelden van kinderen en jongeren worden publiek gevoerd. Alleen al omdat kinderen en groepen jongeren geen stemrecht hebben, is het voor hen moeilijk om gehoord te worden in

⁵ Vrij naar: Jones, S., Talk us into it. Putting conversation at the heart of the public realm., Demos

het publiek debat. De Ambrassade vindt dat alle discussies met een impact op de leefwereld van kinderen en jongeren publiek gevoerd moeten worden, vooral door kinderen en jongeren zelf. Er zit dus een grote uitdaging in het meebepalen en wegen op de maatschappelijke en politieke agenda over belangrijke thema's voor kinderen en jongeren. De Ambrassade heeft als deel van het middenveld een duidelijke rol om te strijden voor wat belangrijk is voor kinderen en jongeren. De Ambrassade is spilfiguur om standpunten met en van de jeugdsector door te geven. Jongeren staan met beide voeten in de dagdagelijkse realiteit. Ze beleven intens de kansen en moeilijkheden in de samenleving en willen zich hier over uitspreken. Ze zijn zelf in staat te strijden voor belangrijke aspecten in hun leven. Die kans moet de samenleving hen geven en wil De Ambrassade versterken.

Ruimte voor experiment

Kinderen en jongeren vinden het fantastisch hun vrije tijd in te vullen zoals ze dat zelf graag willen. Geef ze plaatsen waar ze in alle vrijheid kunnen ontmoeten, ravotten, repeteren of op een podium kunnen staan om zich uit te leven en grenzen af te tasten. Geef ze voldoende groen om gewoon te 'chillen', om samen met hun vrienden even te ontsnappen aan de stress die de samenleving onmiskenbaar voor kinderen en jongeren genereert.

Opvallend is dat kinderen en jongeren positief zijn over hun "jong" zijn. Ze bevinden zich in een periode waarin veel gebeurt en vooral veel verandert. Ze maken een veelzijdige ontwikkeling door met veranderingen op verschillende vlakken (lichamelijk, seksueel, ontwikkeling van denken, emotioneel, ontwikkeling naar zelfstandigheid, enz.). De Ambrassade wil dicht staan bij de ontwikkeling van kinderen en jongeren, en gaat voor een samenleving die ruimte biedt om rebels en creatief zichzelf te ontdekken, te aanvaarden en te zijn: een onmiskenbare stap naar zelfstandigheid, zelfontplooiing, verbondenheid en samenhang.

Een andere manier van denken staat hierbij centraal. Kinderen en jongeren maken een grote ontwikkeling door. Voor kinderen en jongeren is een ouder een held, maar soms ook iemand om je tegen af te zetten. Er is een rode draad doorheen hun ontwikkeling te bespeuren: de zin voor experiment. Kinderen en jongeren dromen, hebben een groot idealisme, bijzonder veel creativiteit, veel emoties of ongebreidelde fantasie. Tijdens het opgroeien denken jongeren meer en meer in termen van mogelijkheden. Ze tonen meer belangstelling voor zaken die op het eerste zicht veraf staan, bijvoorbeeld wereldproblemen zoals oorlog, milieu of discriminatie. Ze gaan de discussie aan, soms puur om te discussiëren. Ervaringen waaruit ze leren, maar even goed creatieve projecten op poten zetten die een geweldige vernieuwing in denken en doen betekenen voor de samenleving. Ideeën en projecten die de huidige instituties uitdagen en soms in vraag stellen.

De Ambrassade staat voor een samenleving waarin kinderen en jongeren mogen vallen en opstaan, waarin ze mogen proberen en waarin ze mogen rebelleren ten aanzien van de heersende instituties. Dit zorgt voor creativiteit, innovatie en frisse antwoorden op uitdagingen die zich stellen in de samenleving.